

vil jeg sige: Nu vel; jeg agter ogsaa Landets Høiesteret, jeg vil nødig komme i Berøring med den, men jeg agter den; det er nu vor høieste Ret. Men naar vi tage vor 25aarige Grundlov for os, saa ville vi se, at den Høiesteret, vi nu have, ikke stemmer med den Tanke, som Grundloven har om, hvorledes denne Ret skulde være ordnet i vore Dage. Man vil have Mundtilighed indført i Retspleien, og det er der jo rigtignok ved Høiesteret; men man vil have en ganske anden Rettergang lige fra Først af, og dette var der ikke med Hensyn til den Dom, som i det her omhandlede Tilfælde blev faldet. Det første Trin hvilede paa en Domstol, som man for 25 Aar siden fandt ikke mere passende til den Forsatning, vi havde faaet. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds berørte ogsaa denne Side af Sagen. Det ærede Medlem hører jo selv til den dømmende Myndighed, og derfor havde jeg allerhøjest set, at han ved enhver Leilighed, hvor Taler er om den dømmende Myndighed, vilde saavidt muligt stille sig paa Grundlovens Stade og erkjende, at vi i Overgangstiden, inden vi faae Domstolene ordnede paa den rette Maade, maa tage slige Eager saa lempeligt som muligt. Men saa kom det ærede Medlem ved at saa efter i sin Lov — „han blader i sin Lov omhyggelig“, som der staar hos Besset — til at oplyse, at han finder, at der her ikke er stet en politisk Forseelse; nei, her er stet et grovt Brud paa en Dyrighedsforanstaltning. Naa, nu ere vi ad en Omvei komme ind paa dette Punkt, og det ærede Medlem skal have hjertelig Tak, fordi han ad en Omvei har bragt os ind derpaa, saaledes at jeg nu kan henvende en venlig Hilsen til den ærede Minister. Det ærede Medlem siger, at disse Folk ikke have gjort sig skyldige i en politisk Forseelse, nei, det var et grovt Brud paa en Dyrighedsforanstaltning, hvorom der her var Tale. Men nu komme vi, der sidde her og sige: Er det altid sagt, at Administrationen gjør det, der er rigtigt? Jeg er overbevist om, at der gives Noget i denne Sal, som, hvis vi havde levet under Enevælden, vilde have ment, at Alt var fuldstændig i Orden, at Alt altid var godt; der er ikke Noget, der klager, og Folk, der klage, ere blot ubesindede Personer, — som det hed i gamle Dage — Personer, som ikke finde sig tilfredse med den delilige normale Tilstand. Nu have vi isølge Grundloven Ret til i Andragender at henvende os til Administrationen; derved ville vi ikke være Overregiering, men vi benyttede kun vor grundlovmæssige Ret til at henvende os til Administrationen. Nu har man Lov til at sige: Vi finde, at Administrationen ved denne Leilighed har gjort et stort Misgreb; vi finde ikke, at den har gjort Noget, som kan paadrage den Paataale ved Rigsret og den Slags Ting; men vi sige, at Regjeringen har gjort et stort Misgreb ved at lade Administrationen gribe ind paa en saadan Maade, at der er

kommet det ud deraf, som der er. Vi have den Tro, at naar vi havde en Administration af en anden Slags, saa vilde den, ligesom man gjør i England, sørge for, at Ordenen blev opretholdt, men lade Folk komme sammen og udtale sig; thi det er meget bedre end at sætte Folk ind i Kaserer, lade store politiske Forbud fremkomme og saa lade en stor „Staats- und Hauptaktion“ komme ud deraf. Dette var vor Mening, og vi have Lov til at klage over, at Administrationen gjør Misbrug, hvorved den gjør et Onde, som muligvis er tilstede i Samfundet, værre, i Stedet for at helbrede det Onde med det Gode. Dette har man Ret til at klage over, og jeg takker det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds saameget, fordi han har givet Sagen netop denne Vendning, hvorved jeg har faaet Leilighed til at omtale denne Side af Sagen. Jeg paastaar nemlig, at Ministeriets Misgreb ikke saa lidt har medvirket til, at der er kommet meget mere ud af denne Sag, end der burde være kommen. Jeg tror, at vi i Kjøbenhavn have Kræfter nok til, at en saadan Bevægelse kunde have været bragt ind i det rigtige og rette Spor; thi vi ere, idetmindste udenfor Kjøbenhavn, i Grunden et jævnt, sunt og roligt Samfund, der nok kan ordne sine Ting uden en „Staats- und Hauptaktion“. — Jeg skal slutte med at omtale et Punkt. Det er ogsaa mærkverdigt at høre det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds, naar han f. Ex. taler om Væstemeislerne med Hensyn til Fæsteforholdene ovre paa Stamhuset Rathlousdal. Han ser Alt i de lyseste Farver, Alt, hvad der foregaar, er fuldstændig lovligt; der sker i det Hele intet ulovligt i Verden undtagen det, der kommer ind for den Domstol, som han har med at beskille; men ellers ser han ikke, at der igjennem Andragender til Rigsdagen kan være at paataale Noget, der er ulovligt. Dervedfor saadanne Ytringer om, at der med Hensyn til Fæstegodsets Afslæning herster en saa ganske udmærket Retstilstand her i Landet skal jeg blot fremstille en enkelt Kjendegjerning. Der blev engang rørt ved den Sag inde i det andet Thing, og saa blev der af et meget retslyndigt Medlem, som den ærede Folkethingsmand ikke kan nægte har en overordenlig stor juridisk Skarpsindighed og Dygtighed — jeg kan godt nævne hans Navn, det var Krieger — fremhævet derinde, at en Gods-eier, som havde lagt Gaarde sammen, var kommen Lovens Grændse saa nær som mulig. Ja, jeg er overbevist om, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds finder, at deraf ser man netop, at der er en udmærket Retstilstand heri Landet. Det er, ligesom naar man fjører ved Siden af en dyb Grøft, hvori man let kunde vælte. Vedkommende har fjørt lige til Randen af Grøften, men er ikke vællet, men sluppet heldig over. Dette Billede vil man nok kunde forstaa. Naar et Medlem som Krieger siger noget Saadant derinde, saa ligger deri en Beretning, der ogsaa kunde være adva-